Ч. 57 (14.305). Львів, пятниця 13. березня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504-060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41.
„ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Ювилей чільного громадянина-священника.

70-ліття о. крил. Дамяна Лопатинського.

З сьогоднішнім днем — 13. березня 1936. — о. Дамян Лопатинський, емеритований ґімназіяльний катехит, почесний крилошанин Митрополичої Капітули й завідатель Успенської церкви у Львові, розпочинає 71-ий рік життя. І в цьому дні все українське громадянство спішить скласти Достойному Соленізантові найщиріші бажання.

Бо о. Дамян Лопатинський є справді рідкою появою: є одним із тих нечисленних наших духовників, які обєднали в гармонійній цілості — велику особисту культуру, найбільш совісне розуміння своїх душпастирських обовязків, глибоке почуття для громадських справ та широкий світогляд модерної людини. Дамян Лопатинський — це один із тих українських греко-католицьких духовників, які не засклеплюються тільки у свому духовному званні у розумінні безпосередніх чинностей священника: це громадський діяч на велику міру, це людина, з якого іменем тісно звязана історія українського національного відродження та історія культури українського народу. Крім того — Дамян Лопатинський відзначається справді рідкою у нас та для Нього питоменною рисою: це джентельмен під кожним оглядом, це духовник, що й чужинців дивує своїми формами товариської поведінки, своїм високим почуттям такту, своїми манірами справжнього европейця!

Як ґімназіяльний катехит був відомий із свого педагогічного хисту, що еднав Йому любов учнів та пошану батьків і педагогічних кол. Як член попередньої міської ради у Львові був відомий зі своєї енергії, з якою боронив справ українських суспільних та харитативних установ і організацій та передусім справ українського шкільництва. На становищі завідателя Успенської церкви великим накладом праці довів цю церкву, перлину української архитектури, до небувалого раніш рівня під оглядом і чистоти і нових мистецьких вартостей: вітражі пок. Петра Холодного — це ідея і заслуга о. Дамяна Лопатинського. Але найважніше діло Його трудящого життя — це „Діло", це наш щоденник: від 26-ти літ о. Дамян Лопатинський стоїть на чолі Дирекції Видавничої Спілки „Діло", від поверх чверть століття дбає про найстарший український щоденник, своєю невсипущою працею причинився до його розбудови, головно до розбудови і модерної реорганізації друкарні „Діла", від поверх чверть століття бореться з людською завистю і людською злобою, яка атакує „Діло".

Було у нас і є ще чимало духовників-громадян. Однак особа Дамяна Лопатинського є особливо промовистим доказом, як слід пристосовувати тонке знання людської душі, добуте у довголітньому досвіді сповідника впродовж близько пів століття (о. Дамян Лопатинський висвячений тому 48 літ!), — у практичній громадській праці для всенароднього добра: з якою делікатністю, з якою толеранцією, обективністю треба підходити однаково до справ віри і Церкви, як також до всіх тих світських справ, до яких дехто застосовує критерії фанатизму й нетерпимости. І через те саме о. Дамян Лопатинський — це одиниця заслужена найкраще і для Церкви і для всього українського народу, — бо ці два поняття в о. Д. Лопатинського завжди зливались в одно та ніколи він не діяв нічого, що моглоб викликати найменший сумнів, що наражені тут інтереси або Церкви або Нації.

Пишемо ці рядки у подвійному характері: від всього українського громадянства, яке заступає наш часопис, та безпосередньо від самого „Діла". З почуванням правдивого подиву для енергії і праці тієї людини, бажаємо о. Дамянові Лопатинському, щоб ще довгі-довгі роки прожив для добра Церкви й Українського Народу — і для добра нашого: для добра „Діла".

Редакція „Діла".

Безпека британської імперії опирається на Лізі Націй.

ЛЬОНДОН, 12. 3. ПАТ. Льорд Менфілд поставив на вчорашньому засіданні палати льордів внесок, у якому домагався ревізії пакту Ліги Націй у тому змислі, щоб її члени не були обовязані брати участь у санкціях; до того часу Велика Британія малаб — на думку Менфілда — брати участь у працях Ліги лише із застереженнями.

Відповідаючи йому, віцеміністер закордонних справ Стенгоп заявив, що **британський уряд вдоволений з теперішнього пакту Ліги і що не думає вертатись до політики ізоляції.** Правда, як член Ліги має Англія перед собою деякий риск дати себе втягнути у війну, та якщоб з Ліги виступила, її **домінії та кольонії сталиб предметом апетитів інших держав.** Для оборони свого стану посідання британський уряд підтримує Лігу Націй у її теперішній формі. „Не можемо робити ніяких застережень: ми **підписали пакт Ліги Націй і мусимо виконувати всі зобовязання, що з нього випливають**".

Льорд Менфільд стягнув свій внесок.

МІНІСТРИ РАДЯТЬ.

ЛЬОНДОН, 12. 3. Вчора відбула рада міністрів півторагодинне засідання, на якому мін. Іден зложив звіт з париських розмов й теперішньої ситуації; найближче засідання визначили на сьогоднішній ранок. Комунікат Райтера ствержує, що ніяких рішень не було.

Военне поготівля в Голяндії.

ГАҐА, 12. 3. ПАТ. **Уряд рішив задержати на необмежений час вояків піхоти та відділів циклістів, яких активна служба кінчиться в найближчу суботу 14. ц. м. Це зарядження відкличуть негайно, як лише положення в Европі успокоїться;** воно викличе, на думку премієра, менше гамору, ніж покликання урльопованого річника під зброю.

Про цю постанову повідомив голяндський премієр Колійн крізь радіо. При цій нагоді заявив він, **що Голяндія мусить рахуватися з наслідками теперішнього положення,** хоча льокарнеиського договору не підписала. Він вірить у мирову развязку ситуації, та не виключає можливости поважного міжнароднього напруження.

ЗАЯВА БЕЛЬҐІЙСЬКОГО ПРЕМІЄРА.

БРІССЕЛЯ, 12. 3. ПАТ. Премієр Ван Зелянд заявив у промові в парляменті, що **розвязка теперішньої міжнародньої ситуації не може бути у ніякому випадку нагородою за зломання договору.**

Як Москва готується до війни на Дал. Сході?

Останні події в Японії, які врештою тільки притихли й закінчились лише формально, але ще не є останньою точкою у суперництві ріжних течій, ті події зробили були — як відомо — величезне враження головно на Москву. Через те й цікаво, як Москва реаґує взагалі на все, що діється на Далекому Сході: грандіозними приготуваннями до війни. Кореспондент офіц. німецького „Фелькішер Беобахтер" на Дал. Сході, Ганс Требс, подає витяги з повідомлення інформаційного відділу „Південної Манджурської Залізниці" про гарячкову будову нових совітських залізниць, призначених лише для сконцентрованого наступу на Манджурію та Монґолію. Наступ цей має відбутись з заходу на Монґолію і з півночі на Манджурію. Лінії Оренбурґ—Ташкент і Новосибірськ—Ілійськ дістають подвійні рейки. Друга з цих ліній має служити основою нового залізничого фронту, від якого до Зовнішньої та Внутрішньої Монґолії проттягаються чотири нові залізничі шляхи: Семипалатинськ—Ульясутай приблизно 2.000 км., Серґіополь—Цайзан 700 км., Серґіопіль—Хугухак 400 км. і Ілійськ—Діяркенткульде 450 км. Будується також залізничий шлях від Верхнеудинська до Урґи, відстань приблизно 900 км.

Весною цього року має бути готова і Байкальсько-амурська залізниця, довга на 1.800 км. Вона відгалужується від старої сибірської залізниці на стації Тайсот, іде вздовж Амура до Хінди, де розгалужується на дві лінії, з яких північна йде до Николаєвська, а південна до Комсомольська, який за кілька років став містом з 80.000 мешканців. Від цієї південної лінії ідуть получення просто на південь до Хабаровська, Біракана і Тафтіміґуди. Стратеґічне призначення цих залізниць не підлягає ніякому сумнівові. Ніякого господарського значіння вони — бодай покищо — мати не можуть.

На будову цих залізниць японці звертають тим більше уваги, що в самому Китаю московський уряд робить найбільші зусилля викликати нову збройну акцію проти Японії. Японська преса твердить з обуренням, що китайський ґенералісимус, маршал Чан-Кай-Шек провадить війну проти китайської большевицької армії лише про людське око, а в дійсності готов порозумітися з Москвою для спільної війни проти Японії. Загальна військова служба в Китаю, яку незабаром нібито мають там запровадити, також не лишає японців байдужими.

Московські приготування до війни на Далекому Сході з московського національного погляду цілком зрозумілі. Пляни московського уряду у східній Азії лише хижацькі, тому розбудова Манджурії японцями неможлива, поки вона загрожена з Хабаровська та Владивостока; а загроза ця зростає поруч зі зростом летунської техніки. З другого боку московські імперіялісти ніколи не згодяться зректись добровільно з єдиного безпосереднього виходу Московщини до океану. Тому війна на Далекім Сході є питанням найближчого часу.

З погляду поневолених націй СССР будова нових стратеґічних залізниць проти Японії, як і все приготування до війни проти неї є лише новим злочином московського уряду проти поневолених націй. Для нових стратеґічних залізниць

в Азії вичерпується українські копальні заліза і вугля, накладається нові тягарі на нарід. Будуються нові залізниці примусовою працею засланців та інших невільників московського уряду під доглядом ГПУ. Інша річ: чого варті будуть нові залізниці під стратегічним та кожним іншим оглядом, доказують старі залізниці в европейській частині СССР, які даремне намагається направити п. Каганович збільшенням визиском, засланнями та розстрілами залізничників.

Хижацька експлоатація московського імперіялізму жене його до божевільних зброєнь та інших приготувань до війни, що лягають надмірним тягарем на виснажене населення і тому готують безсумнівну поразку Московщини в найближчій війні, не звіжаючи на цілий розвиток шовінізму у провідних верствах московського громадянства. Гарячкові приготування Московщини до війни на Далекому Сході стоять теж у найтіснішому звязку з її політикою на Заході. Саме тому вони раптом заявилися прихильниками версайського мира та звеличниками версайської системи „збірної безпеки“ (читай: гегемонії Франції), щоб союзом із Францією та ЧСР запевнити собі спокій на західній границі: той спокій в Европі Совітам необхідний для війни в Азії. Так виглядає правдива совітська „миролюбність“.

М. Данько.

З українського життя в Румунії.

ДЕСЯТИЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОГО СТУД. Т-ВА „БУКОВИНА“.

Студ. товариство „Буковина“ в Букарешті, основане в р. 1926, це одна з найдіяльніших українських студ. організацій в Румунії. Дня 7. березня ц. р. святковано десятиліття „Буковини“ в присутності нашої кольонії в Букарешті та чужих гостей.

Свято складалося з цікавого відчиту про дотеперішню діяльність „Буковини“, з хорових співів та національних танців. Дуже добре випали танці: „Запорожський герць“, „Подільський козачок“ та „Гонта“, що їх виконали студенти під проводом студ. Лукіянович. По офіціяльній частині відбулися вечерниці.

Т-ву „Буковина“ бажаємо дальших успіхів у вихованні своїх членів та у веденні інформаційної акції серед чужинців.

ч.

ШЕВЧЕНКІВСЬКІ СВЯТА.

В неділю 8. березня відбувся в Чернівцях концерт Шевченка, програму якого виконав Мужеський Хор під управою інж. Радзієвського та при співучасті відомої співачки п-і Синенької-Іваницької і тенора Дениса Руснака.

Т-во „Жіноча Громада“ приготовляє дитячий концерт у память Шевченка, що відбудеться в половині ц. м.

І „Буковинський Кобзар“ рішив улаштувати Шевченківське свято, яке відбудеться 25. березня ц. р.

В Букарешті створився підготовний Комітет для Шевченківського свята, що має відбутися 29. березня. Це свято має також пропагандивне значіння, бо на нього запрошують чужих гостей.

Лиш на Буковині по селах нема сподіваних масових народніх свят. В цьому не винен тільки стан обlоги або економічна скрута, але й ми самі. Наша інтелігенція із провінції у поважному числі покинула села. Учителі-пенсіоністи відійшли масово до міста (Чернівці), бо там дістають пенсійний міський додаток. Студенти не вертаються на село, воліють часом „довше“ студіювати й міжтим займатись видаванням „преси“. Лекше бути „ідеольогом“, напр. „критиком національних промахів у Галичині“, як вести в рідній селі освітню роботу. Або хоч раз на рік приїхати до рідного села і там приготовити свято Шевченка.. До села не доходить український театр, нема там рідної школи, читальні або кооперативи. Є там ще можливість улаштовувати національні свята в роді Шевченківського концерту або якоїсь амат. вистави. Але це вже так звана „чорна робота“, якої страхаються наші молоді „реформатори“, як вогню.

н.

ПЕРШИЙ РУМУНСЬКИЙ ЧАСОПИС У ВИЖНИЦІ.

Як довідуємося, у Вижниці появився рум. часопис „Вража Черемушулуй“ (Чар Черемошу), що його видають учителі та митні урядовці. Провідна думка цього часопису є „поглибити румунську культуру в цих ще відсталих сторонах“.

З ЖИДІВСЬКОЇ ПРЕСИ.

„Гайнт“ про становище українців у справі ритуального убою.

Варшавський жидівський публіцист Ейдельман у „Гайнті“ з 10 березня ц. р. широко пише про голосування українських послів у справі ритуального убою. Називає він цей факт явищем першорядної ваги. Хоч голосування українців не могло мати безпосереднього практичного значіння, попри те

„ці два голоси українців, що не дали себе закричати загальним протисемітським вяттям, є не тільки потіхою для жидів у цій такій тяжкій для них хвилині, але вони вказують природну лінію, якою треба кермуватися у боротьбі за свої права“.

Жидівські політики, на думку автора, досі робили помилку, що завелику вагу приписували хвилевій коньюнктурі. Цим вони відстрашили від жидівської політики її природних союзників, себто інші національні меншини, та загнали жидівську політику у сліпий кут.

„Тільки дрібна горстка жидів лишилась вірною ясним, відважним засадам, що їх устіяним був для жидівської політики у Польщі посол Ґрінбаум. Вони передбачували фатальні наслідки коньюнктуральної політики, яка іґнорувала нестримний історичний розвій, подиктований умовинами національного складу польської держави; вони перестерігали перед добровільною ізоляцією жидів у їх боротьбі, що мусіла довести у конечнім висліді до безпорадного осамітнення“.

У цей спосіб, хоч почасти і не без вини українців,

„дійшло до спаралізування колись могучої сили обєднаних національних меншин у Польщі на шкоду всім меншинам і окрема жидам... Слід із цілим признанням підчеркнути, що в розшалілій протисемітській нагінці ніяка відповідальна українська партія не взяла участи; навпаки, вже чути було голоси перестороги під адресою українських мас, щоб вони не дали себе звести намовам до насильств над жидами, а тут і там українські діячі разом із жидівськими демократами і польськими соціялістами виступали проти антижидівських ексцесів. Недавній відважний крок українських послів у соймі підтверджує ще раз, що дорога до порозуміння між національними меншинами у Польщі стоїть відкрита і що українські політики не дозволили затемнити своєї тверезої політичної думки ані коньюнктуральними ласками, ані темними випарами трійливих протисемітських ґазів. Є це далекосяжне ствердження для жидів у хвилині, коли жидівська вулиця починає визволюватись від надій, якими її кормили в останніх роках. Зближається момент, коли польське жидівство, що його підійматиме мука і розпука, знов піднесе прапор гордої і мужньої боротьби за свої національні і людські права, а свою боротьбу можна вести тільки спільно зі всіми іншими меншинами, що зазнають утиску. Не є це справа сентименту, але щирого почуття слушности і справедливости, а також добре зрозумілого взаємного інтересу“.

Франція безкомпромісова.

ПАРИЖ, 12. 3. ПАТ. Офіційні круги рішуче заперечують через Аваса чутки, буцімто французький уряд погодився полагодити спір, викликаний недавніми німецькими самовільними потягненнями, під умовиною, що на лівому березі Райну Німеччина не будуватиме фортифікацій та держатиме обмежену скількість війська.

ФРАНЦУСЬКІ ПОГРОЗИ.

ПАРИЖ, 12. 3. ПАТ. Комунікат Аваса підчеркує одну алюзію з вчорашньої урядової заяви: Якщо міжнародні зобовязання, на яких опирається збірна безпека, не довели до нічого, Франція витягнулаб усякі консеквенції у справах, що її торкаються. Як це стверджує комунікат, кілька держав, які також опирають свою політику на збірній безпеці та готові піддержати франко-бельгійські домагання у Льондоні, дали до зрозуміння, що не завагалисяб покинути Лігу Націй, якщо пристосування договору виявилосяб невистарчальне. Значить — напередодні льондонських нарад Франція грозить уступленням з Ліги, якщо не дістане вистарчальної сатисфакції.

„Ле Суар“ уважає, що на льондонських нарадах рішиться доля Ліги Націй.

ГОЛОСИ ФРАНЦУСЬКОЇ ПРЕСИ.

ПАРИЖ, 12. 3. ПАТ. Не зважаючи на заяву французького міністерства закордонних справ, тутешня преса розглядає можливість компромісу з Німеччиною, якщоб ця остання зобовязалася не фортифікувати Надренії. „Фіґаро“ не вірить, щоб Англія приступила до протинімецьких санкцій; „Ексцельзіор“ — щоб Франція виступила з Ліги Націй. „Евр“ грозить, що як Англія не підтримає Франції, то вона здержить санкції проти Італії та підтримає її політику у Східній Африці.

ФРАНЦІЯ ЗБІЛЬШУЄ ВОЄННЕ ЛЕТУНСТВО.

ПАРИЖ, 12. 3. ПАТ. Уряд задумує предложити парляментові програму розбудови воєнного летунства. Кошти 4 і пів міліярда франків розложилиб на 4 роки. Теперішній буджет передбачує на військове летунство коло 650 міліонів франків.

НА НІМЕЦЬКИЙ КОРДОН.

ПАРИЖ, 12. 3. ПАТ. Військова комісія палати послів обговорила на нинішньому засіданні питання, що торкаються останніх подій та рішила вислати делеґацію, що справдила би на місці виконання постанов, звязаних із недавніми німецькими потягненнями.

ПРОЄКТ УРЯДУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЄДНОСТИ.

ПАРИЖ, 12. 3. ПАТ. Парляментарна група республиканського фронту поставила внесок покликати до життя уряд національної єдности: це — мовляв — необхідне у нинішній поважній міжнародній ситуації. Проект доповнити теперішній уряд міністрами без теки не найшов підтримки правиці ні соціялістів, тому ініціятива респубп. фронту не має великих виглядів. Завтра зберуться праві та центрові посли, щоб обговорити цю справу.

ПАРИЖ, 12. 3. ПАТ. Покликуючись на урядові джерела, Авас простує чутки, буцімто уряд думає кооптувати трьох міністрів без теки. Уряд не змінить свого складу до виборів.

ФРАНЦІЯ МОЖЕ РАХУВАТИ НА СВОЇХ САТЕЛІТІВ.

ЖЕНЕВА, 12. 3. ПАТ. Вчора пополудні відбулося тут спільне засідання ради Малої та Балканської Антанти; проводив мін. Тітулеску. Як кажуть, рішили боронити у Льондоні принципу пошани для договорів, висловили признання для становища, яке заняла Франція та підняліся боронити його на Раді Ліги.

ІДУТЬ ДО ЛЬОНДОНУ.

ЖЕНЕВА, 12. 3. ПАТ. Ґенеральний секретар Ліги Націй з вищими службовиками політичної та інформативної секції виїхав учора до Льондону.

ПАРИЖ, 12. 3. ПАТ. Мін. Флянден виїхав учора пополудні до Женеви з трьома дорадниками.

ВАРШАВА, 12. 3. ПАТ. Міністер Бек виїхав до Льондону з жінкою та кількома вищими урядовцями закордонної служби.

ХИТРО-МУДРО.

Хто хоче помогти Рідній Школі, нехай вимагає при закупі готівкою пропамятних бльочків Р. Ш.

Смерть о. д-ра В. Масцюха.

В четвер рано 12. березня ц. р. по кількаденній недузі помер у Римавові о. д-р Василь Масцюх, апостольський адміністратор для Лемківщини. Уродився о. д-р В. Масцюх в 1873 р., до гімназії ходив у Новому Санчі. Після закінчення богословських студій у 1899. р. всвятився на священика. Був професором у духовній семинарії в Перемишлі, від 1920. р. був парохом в селі. В березні 1935. р. став апостольським візитатором для Лемківщини.

З Товариства Українських Наукових Викладів.

Товариство Українських Наукових Викладів ім. Петра Могили розпочало свою діяльність у 1906. р. За ціль поставило собі воно вести систематичні науково-популярні виклади для української молоді та ширшого громадянства. І дійсно, першій управі вдалось зацікавити наміченою працею гурт визначних осіб, що під проводом проф. д-ра О. Колесси почали статутову працю. Т-во здобувало щораз то нових членів, зокрема ж у філіях — львівській, перемиській, тернопільській, рогатинській, завдяки чому кращали його фінансові спроможности. Одначе воєнна хуртовина перервала працю Т-ва аж до 1920 р. В часі 1921—5 рр. осягнуло Т-во свій найкращий розвій під проводом пп. І. Раковського і В. Кучера, як осередок наукової праці для української високошкільної молоді, що згуртувалася на викладах Т-ва для науки. Тодішня управа думала про створення україн. людового університету, та безуспішно. Від 1933. Т-во повертається в давне передвоєнне русло праці через філії: у Львові, Ярославі, Ходорові, Глинянах, Камінці Струмиловій, Добромилі та через кружки: жіночий ім. Лесі Українки, астрономічний і математично-природничий у Львові. В найближчому часі доведеться Раді Т-ва занятися розробленням пляну дальшої діяльности в окремих ділянках знання, зокрема ж у ділянці українознавства і суспільних наук.

„Радісна творчість“ у Донеччині.

(РО) „За індустріялізацію“ подає сенсаційну вістку про невдачу стахановського руху у його батьківщині — Донбасі. Від початку березня всі тамошні вуглеві трести обнизили видатність: вона ледви доходить до 207.000 тон денно, замісць 221.000 тон. Розкладу занять згідно зі стахановським пляном не притримуються: деякі великі копальні унерухомлені, інші виконують програму ледви на 75 прц.

Арештування комуністів у Японії.

ТОКІО, 12. 3. ПАТ. Як повідомляє агенція Домеі, арештували **11 перекладчиків** та вчителів мови, які працювали в амбасаді одної з чужих держав. Вони поширювали неправдиві вістки про недавні події у Токіо, зраджували військові тайни та ширили протидержавну літературу. Підозрівають, що вони належали до комуністичної організації.

РЕОРҐАНІЗАЦІЯ МІНІСТЕРСТВ.

ТОКІО, 12. 3. ПАТ. Домеі подає, що урядові круги плянують реорґанізацію центральної влади, **щоб улегшити мобілізацію.**

Амнестія у Сирії.

ЄРУСАЛИМ, 12. 3. ПАТ. Сирійська влада у Дамаску випустила на волю 80 осіб, увязнених у звязку з недавніми заворушеннями; юрба повитала їх оваційно. Також в інших місцевостях чимало політичних вязнів вийшло на волю.

ПЕРЕД ЕМАНЦИПАЦІЄЮ СИРІЇ.

ЄРУСАЛИМ, 12. 3. ПАТ. Переговори між французьким високим комісарем і представниками сирійців вдалися. **На днях виїде до Парижа делеґація, зложена з 2-ох міністрів та 4-ох націоналістів, щоб заключити з французьким урядом договір, подібний до англьо-іракського.**

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Токіо має тепер 6,310.488 мешканців, як виказує остання конскрипція.

Грецький уряд заявив, що не візьме на себе ніяких зобовязань супроти Середущої Европи або Малої Антанти.

У Параґваю появився урядовий декрет, що до кінця року розвязує всі політичні партії та синдикалістичні організації.

Перемога над комуністами. По вирішній перемозі армії провінції Шан-сі над комуністами в околиці Фен-Ян урядові війська заняли знову Ґуі-шю-куо та інші місцевости. Протикомуністичні настрої зростають з кожним днем.

ВАСИЛЬ СОФРОНІВ.

БАЛЬ БОЖЕВІЛЬНИХ.

Пригадую собі з моїх дитячих літ у домі родичів на сільськім приходстві старий річник якоїсь німецької ілюстрованої ґазети, мабуть „Фліґенде Блеттер“. Був знищений, бо ми, діти, занадто часто оглядали в нім „образки“, без обгорток, перші й останні картки повідривані і подерті. Із сотень ілюстрацій у цьому річнику вбилася мені в тямку одна: представляла „Баль у божевільні“. Над цією ілюстрацією чипів я часто довгі хвилини, заглиблений у контемпляції, подивляючи дивовижні одяги і несамовиті гримаси божевільних, що товпилися у круговороті дикого танцю, при звуках орхестри, яка для безпеки сиділа високо на ґалерії. Уява малого хлопчини, підсилена острахом і цікавістю, мала перед собою широке поле.

Чи вдалося мені малому збагнути неглибину суть божевілля, не тямлю, але від тоді почав я думати про те, щоби колись побачити такий баль у дійсности. Що такі балі — це не видумка, потвердив мені мій батько, який як питомець IV. року теольогії у Львові пішов був один раз на „баль божевільних“ — так би мовити — службово. Такий був тоді звичай, що кожного року у карнавалі управа божевільні на Кульпаркові запрошувала питомців греко-католицької семинарії до свого заведення з концертом, після якого була забава хорих. Танцювати на тій забаві з хорими — це був своєрідний самаританський обовязок питомців і до нього делеґували найвищий — четвертий рік.

Врешті цього року довелося і мені таки побачити „баль божевільних“ на власне пущення.

Глухо дудніли кроки у високих, пустих, безконечно довгих коридорах заведення. Я йшов з деяким почуттям моторошности в душі за своїм провідником — отцем капеляном. Електричні лямпи, приміщені високо під стелею, кидали на сірі стіни і бетонову доліжку коридорів білі, холодні струї світла. Рука мимохіть сягнула до ґудзиків плаща: я здрігнувся від холоду. Ми минули безконечне число закрутів, дверей, закратованих вікон. Врешті ввійшли в ясний, теплий коридор з білими стінами. Кілька черниць у білих твердих габітах, подібних до крил, сувалося тут безшелесно з місця на місце. З другого кінця коридору долітав гамір голосів і хрипливі звуки ґрамофону, наставленого на голосник. Так відбувався „баль“.

Чи не доводилося вам ніколи на ваших „нормальних“ вечерницях, себто на балях стояти десь вгорі на ґалерії і з цієї горішньої перспективи байдужого глядача обсервувати тих, що танцюють? Чи не видавалися вам ті сплетені парами „нормальні“ люди, що безцільно тупцювали у душнім натовпі на дні глибокої скрині-салі трохи „ненормальними“? Мені — так. Коли ж тепер я станув у дверях невеликої салі, де в такій самій метушні, під звуки старомодної польки підскакували, крутилися і попітовхувалися пари правдивих божевільних, я навпаки — був розчарований.

„Баль божевільних“ виглядав — може тільки на перший погляд — зовсім не так, як я його собі уявляв, хоч би на основі ілюстрації у старім річнику німецької ґазети. Зате зовсім так, як наші вечерниці десь у якійсь салі на передмісті. У салі глота, гамір від музики, розмов і сміхів. Повітря тяжке. Спітнілі, червоні обличчя мигають в ритмічнім крутежі. При дверях юрба тих, що не танцюють, а лиш підпирають стіни і з заздрістю приглядаються танцеві. У глибині салі на підвищенні сцени, за столом, сидить кілька краще одягнених осіб. Це немов балевий комітет: дижурний лікар, жінка-директорка заведення, одна черниця і другий капелян.

Але зачинаю уважніше приглядатися до облич. Тут чимало прислуги, доглядачів і доглядачок, які танцюють зі собою і з хорими. Отець капелян помагає мені їх вирізняти. Ось пара: стара, сива жидівка і лисий мужчина з великою квадратовою головою. Зігріті, розпалені, завзято притупують у танці до такту музики. Отець капелян пояснює мені, що це жінка адвоката, яка має понад 70 літ. Від 20 літ у заведенні. Завжди повна корobливого темпераменту і верви, що переміняється часом у напади шалу. Її дансер — хорий на роздвоєння особовости.

Попри нас з усміхом достойности проходить з доглядачем пані у незвичайнім уборі. Рожева, шовкова сукня, старої моди і рожева кокарда на сивій, колись мабуть русявій голові. Манія розтратности. Молоде, чорнява жидівочка здоровить отця капеляна. Така, як їх часто бачимо у жидівських крамницях за лядою. Лише низьке чоло і неспокійні очі зраджують можливість ненормальности у цієї дівчини.

— Подивіться на того, що сидить тепер за піяніно на сцені — каже до мене отець капелян. — Жид-музика, десь з якогось нашого села. Повивчував робітничі відділи співати самі українські пісні. Але це ще не все. Чи повірите, що цей жидок якийсь час був дириґентом мого церковного хору? Розуміється — хору божевільних. Сам зголосився до мене, що буде вчити моїх парохіян церковних пісень, які знає зі села. Я згодився. Не можна нікому заборонити хвалити Бога. А хор божевільних з дириґентом-жидом напевно має у Бога більше послуху, як якийнебудь інший. Пізніше заступив його хорий священик.

— Признаюся, що цих божевільних я уявляв собі богато страшніше, — кажу до отця капеляна. Отець капелян сумно хитає головою.

— О, є такі, що вдесятеро перейшли б усі ваші сподівання. Але вони всі на відділах. Тут тільки дрібна частина тих бідних людей. Тут тільки спокійні, що лише час до часу дістають свої напади, або такі, що мають збочення тільки на одній якійсь точці. Позатим вони думають і говорять як нормальні люди.

Хоч на перший погляд усе таке спокійне і звичайне, всетаки, коли переводжу зір від одного обличчя до другого, і підхоплюю тут типову голову кретина, там тихий розсіяний усміх, там злову

Не жалуйте жертв на велике діло!

За викупно дальших частин „Українського Городу".

В цю неділю (15. III.) перед кожним громадянином задзвенить пушка з написом: „Даток на Український Город". Ця неділя — це неділя збірок на викупно всім так добре відомої площі „Український Город". Там рік-річно тисячі нашої молоді відсвіжує свої легені, сталять свої м'язи й нерви та кріплять своє здоровля, якому раз-у-раз загрожує відємний вплив великого міста, де так мало сонця і свіжого повітря!

Одначе площа „Українського Городу" сповняє ще одну, не менш важну ролю в нашому житті. „Український Город" — це одиноке відповідне місце для величавих, загально-національних свят, здвигів і подібних масових імпрез. Численні соківські здвиги, незабутнє свято УМХ, кооперації, щорічні величаві свята Рідної Школи, могутні імпрези Просвіти і т. д. аж надто наглядно й переконливо свідчать, яка дуже потрібна, яка дуже важна для нас та площа. Своя, власна площа, що дає нам змогу перегляду нашої збірної сили, збірної волі, дисципліни та збірної заохоти до праці над нашим кращим майбутнім!

Українське громадянство, доцінюючи як слід вагу великої площі „Українського Городу" у нашому загально-національному житті, вже чверть століття радо складає жертви на її викупно. Ця похвальна дотеперішня жертвенність не пішла на марне, бо завдяки їй вдалося набути на власність вже більшу частину площі. І хоч досі вже викуплена частина городу є дотепер найбільшою українською площею, то всеж таки потрібно ще трохи зусилля, щоб остаточно завершити це дійсно величаве діло.

Тому в цю неділю кожний дійсно свідомий українець, без різниці поглядів — нехай не жалує хоч би й найдрібнішої грошевої жертви на викупно „Українського Городу" у Львові. Бо ця справа — дійсно пекуча, дійсно дуже важна, це справа великої національної ваги!

За збільшення покупної сили селян.

Тяжке положення обезпечених.

В середу сенат розглянув і приняв буджет міністерства суспільної опіки та міністерства хліборобства. Буджет міністерства суспільної опіки зреферував сен. Бобровський. Референт зясував тяжке положення робітників. Цьому лихові не зарадить обмежений буджет міністерства суспільної опіки. Домагався закону про збірні договори і закону про палати праці. Слід припинити напади на соціяльні здобутки. Суспільні обезпечення можуть бути дешеві лише тоді, як обіймуть усіх фізичних та умових робітників, а не лише тих, які мають невеличкі платні. Гостро виступив проти зменшування голодових платень емеритам. В дискусії промовляло кількох сенаторів. Сен. Міхаловський зясував страшний упадок здоровности і лічниць у Польщі. Мін. Ящолт повідомив, що рада міністрів приняла проєкт закону про збірні договори робітників. Сен. Пульгарович виказував необхідність перевести реформи суспільних обезпечень. Бюрократизм в обезпечальних є египетською язвою для всіх обезпечених, працедавців та лікарів. Домагався одної емеритальної установи для всіх робітників.

Опісля сен. Клещинський зреферував буджет міністерства хліборобства. Обговорив незавидне положення хліборобства, домагався скасування митних перешкод. Довше спинився над віддовженевою акцією між хліборобами і згадав про господарку в державних лісах. У дискусії сен. Бниський запевняв, що парцеляція не зменшить безробіття.

Сен. Юліян Павликовський обговорив домагання українського селянства. Невеличка обнижка цін і розвязування шкідливих картелів не поправлять положення селянства. Полемізував зі становищем сен. Домашевича у справі налагодження польсько-українських взаємин. На думку сен. Домашевича нормалізація вимагає спільних польсько-українських організацій. Здійснення цього домагання було би не нормалізацією, але ліквідацією національного життя чи то поляків чи українців. Тимчасом нормалізація вимагає публичної співпраці обох народів у державних установах, територіяльній і господарській самоуправі на основі рівноправности. Не можна класти перепон українському народові в розвитку його національного життя на культурному, господарському і релігійному полі.

По дискусії промовляв мін. Понятовський. Обнижку цін на сільські продукти вдалось припинити. Головним змаганням міністра привернути хліборобам кращі ціни. Погане положення в Польщі вдасться поправити, якщо збільшиться споживання і продукцію. Кращі успіхи і зміну нинішнього положення може принести лише свідома і зорганізована акція всіх хліборобів.

понурий погляд меляхоліка, стає мені лячно перед думкою: скільки на цій салі життєвих терпінь і трагедій!

Голосник грамофону гуде захриплими тонами вальса. Божевільні танцюють. Під стіною, приперти плечима до муру стоїть у позі глибокої задуми якийсь молодий чоловік. Ніс тонкий, орлиний, широке чоло, в худім обличчі погорда. Зпід шпитальної куртки визирає комір гуцульського кожушка. Гей! Над чим так напружено думає цей молодий легінь із зелених Карпат?

— Чи вас, отче капелян, не пригноблює постійний побут поміж цими людьми?

Отець капелян посміхається своєю добрячою посмішкою Божого слуги:

— Щож, такий мій обовязок. Не треба дивитися на них як на божевільних, а як на хорих і дуже нещасливих людей. Але, коли питаєте, то скажу Вам, що часом там „на світі" серед здорових, у якомусь товаристві, огортає мене нагло дивний острах. Я не маю певности, чи те, що я там говорю і роблю є зовсім — нормальне. Боязко обсервую тоді сам себе і своє окруження, чи воно не дивиться на мене, як на одного з цих нещасних і — шукаю самоти.

Музика нараз вривається. Учасники балю заметушилися. Всі звертаються в напрямку дверей. Звідти, протискаючися крізь натовп виходять на салю сестри милосердя і доглядачки, несучи кілька кошиків з пампушками. Ходять по салі і роздають їх поміж божевільних. Треба було вчести, яка щира, непідроблена радість світилася в очах деяких цих людей, коли брали свої скромні подарунки.

За хвилину знову хрипить грамофон.

— Пані вибирають — кричить якийсь божевільний аранжер.

— Чи можу просити?

Передімною дівчина, якої я досі не запримітив. Чепурно одягнена, з нормальним, навіть гарним обличчам.

Божевільна — чи ні?!

ПОЇЗД НАЇХАВ НА 70 РОБІТНИКІВ.

ЛЬОНДОН, 11. 3. ПАТ. Поїзд, який їхав з Блекпуль до Престон, наїхав на 70 робітників, які працювали на шляху. Пять робітників згинуло на місці.

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

З ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТСТВА У БРНІ, Ч. С. Р.

Українське студентство бренських високих шкіл зорганізоване у своєму професійному товаристві „Українське Академічне Товариство" (давніше „Українська Студентська Спілка"). Під цю пору має це Т-во 16 членів; з того 14 зі Східної Галичини і 2 із Закарпаття. Дуже відрадне явище, що тут зачинають студіювати свідомі українці із Закарпаття. Правда, тепер їх є тут всього двох, але вже з початком найближчого шкільного року мае приїхати сюди їх більше. І в майбутньому члени У. А. Т. будуть рекрутуватись головно із Закарпаття, бо на наплив нових студентів з Галичини годі рахувати.

Шістнадцять членів! Число це дуже мале в порівнянні до того, коли то в шк. році 1931-32 число членів Української Студ. Спілки досягало сотні людей. Причини малого числа У. А. Т., як взагалі українського студентства на чужині, не треба далеко шукати. Вони загально відомі. Колиж додамо ще й те, що чужинці мусить тут платити майже вчетверо більшу шкільну оплату, як місцевий громадянин, то будемо мати образ матеріяльного положення нашого студента.

Одначе, не зважаючи на погані матеріяльні умовини, українське студентство, зорганізоване в У. А. Т. вповні свідоме своїх обовязків і професійних і громадянських. Нема в рядах У. А. Т. т. зв. залізних студентів, хоч часто треба працювати в голоді та холоді.

Також і у громадянській праці у місцевій українській кольонії не бракує нашого студента. Зовсім не переборщимо, коли скажемо, що студентство коли не само ініціює та переводить у життя різні імпрези, то всеж таки львину частину праці переносить на свої плечах.

Пригадаймо собі, що зроблено самим чи за співучасти У. А. Т. у 1935 та з початком 1936 року. Академії в роковини 22. січня та бою під Крутами, величавий концерт у 100-і роковини Федьковича, Великодні Свята для кольонії, Свято 1. листопада, Миколаївська та інші вечірки самі говорять за себе. Колиж додамо до цього кілька публичних виступів для чужинецької публики з українськими піснями та народніми танцями, попереджених рефератами про українську минувшину та змагання українців, то побачимо, що У. А. Т. вивязалося якслід зі свого завдання.

Не забували члени У. А. Т. і за пропаганду між товаришами чужинцями, бо свідомі того, що ці їхні теперішні товариші, а бодай частина з них, стануть у майбутньому при кермі своїх держав. Тому піддержувало живі звязки з чехами, словаками, болгарами, литовцями та югославянами. Памятає У. А. Т. і про бувших стрільців УГА, що найшлися тут на еміграції. В найближчому часі зачнуться в домівці У. А. Т. різні реферати для членів Т-ва та для бувших стрільців.

Завдяки своїй праці виробило собі У. А. Т. добре імя не лиш у чужинецьких студентських та нестудентських організацій, але й університетська влада рахується з нею. Як доказ нехай послужить факт, що завдяки інтервенції У. А. Т. звільнено її членів від чужинецької шкільної такси, що виносить 700 кч.

Це тільки коротенький нарис праці У. А. Т. за останній рік. Признання за успішну працю Т-ва належиться управі, в першу чергу б. голові М. Ничові, що дуже багато часу та праці присвятив Т-ву.

Дня 13. лютого п. р. відбулися VI. звичайні Загальні Збори Т-ва. На цих Зборах переведено відповідні зміни статуту та змінено назву Товариства з „Української Студентської Спілки" на „Українське Академічне Товариство". В склад нової управи ввійшли: голова інж. Петро Ґалдайка, заст. голови: Ярослав Керечецький, студ. вет. мед., скарбник: Іван Лобай, студ. техн., бібліотекар: Роман Балицький, студ. техн.

На кінець не від річи буде замітити, що, на жаль не всі українські студенти зорганізовані в У. А. Т. Є ще кількох студентів, які чи то з особистих причин чи з інших, про які не слід згадувати, вважають за краще блукати самопас.

Волох.

Перед Шевченківським святом у Львові.

Як уже відомо, в неділю 15. ц. м. в год. 12. вполудне відбудеться в салі Великого Театру величавий концерт з нагоди 75-ліття смерти Ґенія України. Після вступної промови, що її виголосить наш поет, проф. Петро Карманський, виступлять по черзі всі наші співочі товариства: „Львівський Боян", „Сурма" та „Бандурист", виконуючи при дострою симфонічної орхестри Львівської Фільгармонії два знані великотвори Лисенка: „Гамалію" на муж. хор в інструментації С. Людкевича (з деклямаційними частинами у виконанні нашого знаменитого декляматора п. Ґеника-Березовського) й безсмертне „Бють пороги" в інструментації В. Барвінського та 2 твори Людкевича: „Ой вигострю товаришa" (муж. хор) і найновіший „Заповіт" (міш. хор) — ці обі також з орхестрою. При звуках хорових пісень нашого старого Лисенка, головнож при могутньому „Бють пороги", неодин з нашого громадянства згадає собі мило наше передвоєнне минуле, ці прегарні часи, наших непорочних юнацьких поривів до зір у такт Кобзаревих строф! Зновуж „Заповіт" Людкевича буде під усяким оглядом атракційною новиною концерту; тут з одного боку пригадається симпатично наш автор з милопамятної доби „Кавказу" своїм пламенним музичним оформленням Кобзаревого віщого слова, з другогож боку в цьому творі — подібно як у знаному вже „Заповіті" Барвінського, а в протиставленні до трохи занадто елеґійного „Заповіту"

Лисенка — композитор над'в словам Поета драматичний, а навіть боєвий вираз, що пригадує монументальний стиль Вагнера та Ліста; вкінці це історично перша композиція Кобзаревого „Заповіту“, де композитор послугується в поодиноких місцях фуговою технікою. Любителі великого поліфонічного стилю на Вагнерівський взразок повитають напевно цей найновіший творчий подвиг автора „Кавказу“ зі щирою симпатією. Солістом цього концерту буде наш знаменитий тенор п. Михайло Голинський, що крім імпозантного тенорового соля в „Заповіті“ Людкевича виконає й кілька самостійних точок з дострооєм фортепіяну, а саме три цікаві новини молодого американсько-українського композитора Павла Печеніги-Углицького до слів Кобзаря: „У гаю, гаю вітру немає“, „Ой одна я, одна“ й „Утоптала стежечку“, писані щиро-мельодійним українським стилем, близьким до Людкевичевого.

Остатна добірна програма, що подає самі кращі твори новочасної української музики, відповідатиме вповні величі Поетових роковин. Нема сумніву, що самі твори, як і їхні виконуючі сили поставлять цю широко закроєну імпрезу на правдиво мистецький рівень. *Борис Кудрик.*

Багато гарних світлин та дбайливих рисунків дав інж. Кордуба.

За це цінне видання належиться авторам праць та видавцям повне признання. к.

ДИРЕКТОР ДЕРЖ. КАРБІВНІ — ФАЛЬШУЄ ГРОШІ.

БІЛГОРОД, 12. 3. ПАТ. Преса повідомляє про арештування директора білгородської карбівні й одного службовця, яким доказали, що фабрикували та пускали в обіг фальшиві 50-динарові монети.

Офіційна заява уряду про нормалізацію польсько-українських взаємин.

ПРОМОВА МІН. РАЧКЕВИЧА В СЕНАТІ

В четвер сенат радив над буджетом міністерства внутрішніх справ. Буджет зреферував сен. Радултовський. Ширше обговорив справи територіяльної самоуправи. Звернув увагу, що в Польщі забагато святочних обходів, свят і за часто стягають складки. Ця пересада може мати відємні наслідки. Щож торкається протижидівських виступів їх уже рішуче осудили в буджетовій комісії. Звернув увагу, що там, де стрічаються два національні, расові чи віроісповідні гурти, потрібно багато такту, розваги і поміркування з обох боків. Опісля довшу промову виголосив міністер внутрішніх справ Рачкевич. Міністер обговорив широко справу територіяльної самоуправи, торкнувся справности адміністрації і склав таку заяву у справі нормалізації польсько-українських взаємин: Уряд вислухав з увагою заяву представників української суспільности про згідну співпрацю обох народів. Сен. О. Луцький заявив від У. П. Р., що він і його товариші вперше у польських законодатних палатах будуть голосувати не лише за буджетом міністерства військових справ, але за цілим буджетом. Нехай це становище знайде відгомін у польськім та українськім громадянстві. Вірю, що становище Української Парляментарної Репрезентації буде висловом поглядів усієї української суспільности. Після довгого конфлікту, який шкодив обом народам, мусить прийти психічний перелім, мусить зникнути взаємне недовіря і нехіть. Уряд буде піддержувати процес нормалізації польсько-українських взаємин, візьме під увагу господарські потреби українського населення та буде шанувати його мову і культурну окремішність.

В дискусії промовляв **сен. А. Горбачевський.** Звернув увагу, що не зважаючи на добру волю відповідальних польських чинників та української суспільности нормалізація польсько-українських взаємин не йде так скоро, якби цього можна було сподіватися. Тези, які висловив міністер внутрішніх справ, не дійшли ще до адміністраційної влади в терені. Ствердив, що самоуправний закон з 1933 р. є некорисний для українців. Закінчив свою промову заввагою, що лише гармонійна співпраця всіх чинників у державі створить постійну і тривку основу польсько-українського співжиття.

Наради в Льондоні почалися.

ВІДЛОЖАТЬ ЗАСІДАННЯ РАДИ ЛІГИ НАЦІЙ.

ЛЬОНДОН, 12. 3. ПАТ. Наради представників держав, які підписали льокарнський договір почалися в год. 4-ій пополудні у Форін Офіс. Здогадуються, що надзвичайне засідання ради Ліги Націй, визначене на суботу, відбудеться щойно в понеділок або у вівторок. Хід нарад ради Ліги Націй залежатиме від попереднього порозуміння льокарнських держав. Знову узгіднення становищ льокарнських держав, в першу чергу вияснення становища В. Британії, залежить від дальших вияснень з Берліна.

—o—

З нових видань.

„ЛІТОПИС БОЙКІВЩИНИ“, ч. VII. Самбір 1936.

Перед нами VII. том „Літопису Бойківщини“. Аж вірити не хочеться, щоб на провінції, без ніяких субвенцій, виходило наукове обласне видавництво двічі в році, яке під оглядом наукової вартости свого змісту дорівнює столичним науковим видавництвам. Це великий здобуток нашої науки, маємо тут наскрізь оригінальні праці. Ось приклад, що зробити може чотирьох людей (д-р Кобільник, д-р Скорик, інж. Кордуба, проф. Орловський) при завзятій, упертій та жертвенній праці. Створили вони обласний український музей та дають праці, які стали вже тепер підвалиною для дальших дослідів Бойківської Землі.

Якщо переглядаємо поодинокі томи цього видавництва, мусимо ствердити щораз більший доступ у редагуванні. Статті щораз більшої наукової вартости, редакційний апарат щораз краще вивладнений. Видавництво робить миле враження, не лише під оглядом змісту, але й під оглядом зовнішнього вигляду.

Перед нами 7-ий випуск „Літопису“. Я. Пастернак подає докладний звіт у формі протоколу з доісторичних розкопів у Кульчицях. Шкода, що автор досить коротко збирає матеріял знайдений у могилі; може вказане було би дещо ширше описати дотеперішні наукові здобутки згаданої культури та її значіння для Бойківської Землі.

Д-р В. Кобільник подає дальший виказ археольогічних знахідок на Бойківщині. Це цінні матеріяли, які можуть бути підвалиною для археольогічної монографії Бойківської Землі. Шкода була думка Я. Пастернака співпрацювати тут з автором цих виказів, бо тоді будуть вони не лише докладніші, але це дасть змогу перевірити на місці теперішній стан згаданих памяток.

Невелика, але дуже цікава є статейка о. Р. Луканя, Ч.С.В.В.: „Дрогобицькі українці у краківським університеті в XV. і XVI. в.“. Маємо тут дуже совісно вібрану літературу. Це дійсно дуже вартісний історичний нарис, цінне джерело для монографії заслужених та славних мужів Бойківщини.

Вже в кількох томах „Літопису Бойківщини“ стрічаємо викази назвищ та прізвищ Бойко, Бойків і т. п. з різних місцевостей нашої землі. Д-р Ф. Коковський подає прізвища „Бойко“ на підставі актів з Бережан. Це доказ великої експансії бойківського племени.

Нарис Я. Рудницького: „З фонетики бойківського говору“ — це цінний причинок до фонетичних модифікацій бойківського говору.

Я. Фальковський у студії „З етнографічної збірки музею „Бойківщина“ подає опис „равішів“ з музею „Бойківщина“. Равіші — дрючки з ріжними значками, що заступають числа при рахунку.

Праця д-ра В. Кобільника: „Матеріяльна культура села Жукотина, турчанського повіту“, найбільша обемом. З замітки на першій стороні довідуємося, що автор поділив свою працю на 7 розділів, які обіймають цілість матеріяльної культури бойківського села Жукотина. Покищо маємо нарис про збірництво, дереворобну посудину й дереворобне домашнє приладдя та про ткацтво. З цих частин можемо собі уявити, як виглядатиме цілість. Автор творить собі власний поділ. Матеріял розкладає так, що одна річ виплідає з другої. Докладний опис народнього ткацтва, як це бачимо у нарисі д-ра Кобільника, може бути матеріялом для творення національного на будучому майбутньому великому ткацькому промислі. Праця докладна, дбайлива, може бути зразком, як цього роду монографії треба писати.

Словник о. Ю. Кміта — частина пята — хоч має малі неточности, є цінним мовознавчим матеріялом. Автор вложив тут багато праці то знання.

НОВИНКИ.

— **Кооп. „Базар“** у Львові поручає свіжі весняні новини з обсягу мужеської, дитячої і жіночої галянтерії і просить оглянути їх у крамниці при вул. Руській 3. 1678

— **Студентський Кружок „Рідної Школи“** запрошує Вас на III. з черги Чайний Вечір, що відбудеться в суботу 14. ц. м., год. 19.30 в салях „Бесіди“. В програмі: рецитація, цитровий дует, ревелерси „Юстона“, „Дербібенг“, танкові продукції, товариська гутірка, забава, спів, шахи, дешевий буфет. 1681

— **Засідання Фільольогічної Секції Наукового Товариства ім. Шевченка** відбудеться 14. березня ц. р. в 18. год. в кімнаті бібліотеки. На порядку дня: 1. І. Панькевич. До характеристики підкарпатських говорів (реф. В. Сімович); 2. Справа Шевченківського ювилейного свята; 3. Біжучі справи.

— **Академічні Вечорі у Львові і Яворові.** В неділю 15. березня ц. р. в салі „Української Бесіди“ у Львові (Рутовського 22) відбудеться в год. 18. **виклад на тему: „Розвиток похоронного обряду на українських землях“** (зі світлинами). Прелегент: д-р Я. Пастернак. — Того самого дня в год. 14.30 відбудеться ще виклад в **Яворові на тему: „Родина і держава у світлі католицької науки“.** Прелегент: о. д-р Л. Глинка.

— **Брідж — турнір щастя** уладжують пані 18. березня ц. р. в салях готелю Жоржа, щоб допомогти вдовам і сиротам по адвокатах. Зголошуватись особисто від 11. III. до 15. III. в галі готелю Жоржа між годинами 5—7 пополудні або телефоном між годинами 2—3 пополудні під ч. 218-05.

— **Вечір пластичних танків,** заповіджений школою Белі Кацової на 16. ц. м. в Театрі Ріжнородностей, викликав велике зацікавлення в місті. Особливо „Світла і тіни“ Дебюсі і „Вітражі“ до хоралів Баха роблять велике враження багатством пластики. Участь у танках бере 25 осіб. Костюми проектував Людвик Ліле.

— **Українка.** Праський місячник „Слованскі Пршеглед“ (лютий ч. 2) приніс інформаційну статтю Аркадія Животка про українське наукове життя з останніх пять літ.

— **Філія „Просвіти“ у Бродах** при співучасти музичного т-ва „Боян“ уладжує в неділю, 15. березня ц. р. святочний вечір-концерт у 75-ті роковини смерти Т. Шевченка. Початок в год. 18.

— **Шевченківські роковини в колхозах.** Як повідомляє большевицька преса, у всіх колхозах Совітської України відбулися врочистости в честь Шевченка.

— **В Шевченківські дні в Совітській Україні** ввійдуть у кіножурнал, що його будуть демонструвати по театрах СССР, образки, що мають показати важливіші етапи життя та діяльности Т. Шевченка. До цього кіножурналу пороблено фотознимки в рідному селі поета Кирилівці (тепер Шевченкове). Знято багаторічний дуб, що в його дуплі ховався поет в дитячі роки. Знято памятник, що стоїть на місці, де була хата поета та другого памятника, що його поставлено з 1927 р. посередині села. Сфотографовано внука поета, Харитона Шевченка, та найстаршу людину села 93-літнього Йосипа Маламужа. що

добре памятає про останній приїзд поета в рідне село. В нього ж знайшли рідку знимку поета, датовану 1858 роком, де поет знятий з великою бородою.

— **В родинному селі Шевченка**, званому тепер Шевченково (давніше Кирилівка) відбулася 9. ц. м. літературна конференція, влаштована заходом інституту шевченкознавства. Реферат про життя і творчість Шевченка виголосив Савченко. Кореферати про сучасне життя в селі Шевченково виголосили Мусієнко і голова колхозу „Червоний Партизан" Заточний. Опісля виступали своякн поета Харитон і Терентій Шевченки та ріжні громадяни, як Марта Штенько, Марія Бандур і інші.

— **Українська опера в Москві.** Московська преса присвячує багато уваги працівникам українського мистецтва, що числом 450 прибули 8. ц. м. до Москви. Після привитання на київському двірці відбулося на площі перед двірцем віче, причому українські артисти висловили привіт Сталінові. До Москви прибула в повному складі українська опера з балетом. Українські вистави у Великому театрі будуть іти від 11. до 20. березня.

— **Податок від мешкального надміру.** На засіданні львівського магістрату 11. ц. м. принято рішення про міський податок від мешкального надміру. Цьому податкові підлягають мешкання понад 3 кімнати, які займають найбільше дві особи, і понад 5 кімнат, оскільки припадає більше ніж одна кімната на особу, не вчисляючи служби. Податок рівняється 8 прц. підстави виміру за кожну лишню кімнату, причому підставою виміру є фактичне комірне з попереднього року. Від податку вільні мешкання репрезентаційні, мешкання духовенства і частини мешкання, призначені до виконування вільного звання або промислово-торговельних підприємств, а також льокалі в нових домах.

— **Державна фільмова школа.** Міністерство освіти виладжує проект державної фільмової школи, що має повстати в Польщі з початком нового шкільного року. Завданням школи виховати молоде покоління фільмових режисерів, сценаристів, операторів, декораторів, музиків і публіцистів. У звязку з тим міністерство переводить при допомозі головної ради фільмового промислу в Польщі евіденцію приватних фільмових шкіл, щоби зліквідувати підприємства, що спираються на визиску та незнанні.

— **Очистили тих, що чистили місто.** В карному суді у Львові відбулася 10-денна розправа проти б. директора заведення чищення міста Романа Гоньчаковського і тов. у звязку зі зловживаннями, які там ділялися впродовж кількох літ. Розправа, що мала багато драматичних і комічних сцен, скінчилася увільненням Гоньчаковського і б. його секретаря Іванчука від усіх закидів акту обвинувачення, а засуджено тільки за недогляд над рахунками по два місяці арешту, який вони вже відсиділи у слідстві. Увільнено теж усіх обвинувачених купців і доставців. Проти присуду заповіли апеляцію є прокуратор і оборона.

— **Осторога перед фальшивими коминярами.** Корпорація концесіонованих коминярських промисловців оголошує таке письмо: В останніх часах зайшли випадки зловживань людьми, що вбираються в коминярський однострій. Вони ходять по мешканнях, щоби чистити комини та кухні і беруть заплату, а користаючи з неуваги домашніх, допускаються крадежі та ріжних зловживань, які публична опінія приписує кваліфікованим робітникам, занятим справді в коминярських фірмах приналежних коминярських округ. Щоби зробити цьому кінець, управа корпорації коминярських промисловців повідомляє, що коминярські працівники, які працюють у фірмі приналежних округ, мають легітимації з фотографією та клямри на поясі. В легітимації зазначене число даного району, число клямри, імя і прізвище працівника та імя і прізвище працедавця, а біля печатки підпис заступника предсідника корпорації п. Крокана. На все те інтересовані сторони повинні звертати увагу, а ствердивши якусь неправильність, передавати такого самозванця в руки поліції.

— **Невдалий злом.** Невідомі злодії намагалися вломити крамниці „Просвіти" на Знесінні при вул. Новознесінській ч. 69, де в сусідньому льокалі стали вибивати отвір. Вломників сполошив сторож камениці.

— **Львівська хроніка.** З костела на Клепарові вкрали з образів срібні вота і пушки з грішми. Арештовано трьох підозрілих людців. — В каварні „Трокадеро" при вул. Легіонів застрілився двацятьківзькалітний скарбовий урядовець Бруно Потисонди, провівши цілу ніч на забаві з танцюристкою. — На вул. Стрийській біля катедської школи якісь бандити напали вечером на 36-літнього Стан. Сятецького, що ішов з жінкою та дитиною, і без причини тяжко його побили. Побитий Сятецький зголосився на поліції, повідомляючи, що в часі нападу пропала в парку жінка разом з дитиною.

— **За полеву стежку.** В селі Папортні добромильського повіту рідня Федецьких веде з ріднею Загорбенських спір за перехід полевою стежкою. Безчисленні процеси, карні і цивільні, в яких заступали обі сторони адвокати чужинці, не були в силі переконати рідню Федецьких, що не мають слушности. Федецькі сказали, що ніяк не допустять Загорбенських до вживання тої стежки. На родинній нараді Федецькі рішили недопустити нікого з Загорбенських до вживання тої стежки і при помочі таких аргументів, як коли, переконати Загорбенських, що не мають рації. Дня 3. травня м. р. спірною стежкою переходив Федько Загорбенський, на якого напала ціла рідня Федецьких з колами. Серед бійки Загорбенський так потягнув стиком по спині Стефана Федецького, що той незабаром помер. Суд у Перемишлі засудив Федька Загорбенського за переступлення границь конечної оборони на 8 місяців вязниці. Від того вироку відкликався Федько Загорбенський і в дні 5. березня ц. р. відбулася перед апеляційним трибуналом розправа, в якій обвинуваченого боронив ем. с. о. Роман Дмоховський. Трибунал прихилився до виводів оборонця, увільнив Федька Загорбенського від вини і кари виходячи із заложення, що Федько Загорбенський ділав в конечній обороні і меж тої оборони в нічім не переступив.

— **Судовий процес наслідком залізничої катастрофи.** В Коломиї склалася свого часу на залізничому двірці трагічна подія, в якій почтиліон Фр. Лучицький втратив життя, а почтиліона Гошовського тяжко покалічило. Вдова по Лучицькім і Гошовський зажадали тепер від залізничої управи відшкодування. Лучицька домагається 50.000 зол., а Гошовський 4.000 зол. Томущо угодові переговори розбилися, обі справи буде рішати львівський суд.

— **Краєва хроніка.** В Гірному пов. Стрий хтось стрілив крізь вікно до 26-літнього Петра Дуржи, що перебував у мешканні своєї нареченої, і вбив його на місці. — Підчас забави хлопців у Рогатині 12-літній Йосиф Данкевич поцілив стрілою з лука в око 11-літнього Влад. Величка, наслідком чого виплило йому око. — В Залішиках 64-літній Юрій Семигинівський у приступі падачки, на яку нездужав, упав з папіроскою в роті на ліжко, і викликав пожежу, при чому так тяжко попікся, що перевезений до шпиталю помер. — Станиславівський суд засудив на шість місяців вязниці багатого господаря з Калуша Петра Дідошака. Дідошак припняв свого наймита Петра Савчука в стайні на ланцюг та бив ременем, тому що підозрівав його в крадежі 12 зол. — Поліція в Сколім арештувала робітників тартаку „Малопольска Деревна С-ка": А. Ткача, Ст. Проця, Й. Копача і Й. Комарніцького; закидають їм, що тероризували товаришів. — Залізничі робітники викопали біля залізничого шляху в Ляцькій Волі коло Добромиля людський череп.

— **Залізничі касієри крадуть.** Окружний суд у Варшаві займається справою двох залізничих касієрів, Томи Зелінського і Генрика Здроєвського, що вкрали більшу грошеву суму. На головний дворець привезли заплюмбовану скриню з грошевими мішками, в яких були денні впливи залізничих кас на ріжних стаціях. З цієї скрині пропав мішок з 5.300 зол., що походили із залізничої каси в Жирардові. Томущо пльомба на скрині не була нарушена, не було мови про викрадення грошей в дорозі. Лишалось дві можливости: або в Жирардові не вложили тих грошей або мішок украли в касі на головному двірці. І справді стверджено, що пльомба має признаки касової пльомби з головного двірця у Варшаві. Отже не було сумніву, що тут отворено скриню, викрадено мішок з грішми і заплюмбовано скриню вдруге. Слідство ствердило, що крадежі доконав касовий урядовець Здроєвський, якому пльомбівник дав управитель каси Зелінський. Дальше слідство виказало, що Зелінський здефравдував крім того із своєї каси 10.000 зол.

— **Трагічна помилка.** В селі Гамбіцях біля Іновроцлава властителька 350-моргового фільварку, п. Вайсова збудилася в ночі від гавкання псів. Щоби подивитись на подвіря, вона підійшла до вікна і пробувала його відчинити. В цій хвилині збудився її чоловік і побачивши якусь стать при вікні, добув револьвер з під подушки і стрілив, думаючи, що це вломник. Тимчасом пострілив свою жінку у живіт. Тяжко ранену відставлено до шпиталю.

— **Пригода секвестратора на селі.** Скарбовий уряд в Олькуші вислав до села Міхалувкі секвестратора, щоби стягнув залеглі податки. На вид секвестратора господар цього села Важинець Мізга засунув хатні двері і побіг до хліва, де повісився на платві. Секвестратор, не могучи дістатися до хати, пішов за ним до хліва, щоби забрати свиню. Замісць свині застав господаря, що висів на шнурі. Секвестратор відрізав його і покликав сусідів, які привели Мізгу до життя. Опісля пішов секвестратор до іншого господаря, що залягав з податком, Яна Куся. Цей зробив інакше. Вхопивши сокиру, усів на порозі і загрозив секвестраторові смертю, якщо він важиться забрати йому корову. Одначе секвестратор узяв собі до помочі поліцію і таки корову заняв.

— **Вибух бомби в руках.** В Лодзі вибухла на вулиці бомба, яку ніс 25-літний Евген Піяновський. Йому відірвало руку, розірвало черево і виналило очі. Перевезений до шпиталю Піяновський умер. Показалося, що він ніс бомбу під полою і мабуть хотів десь її підкинути, але вона з невідомої причини вибухла передчасно. У звязку з тим поліція перевела кілька ревізій та арештувань. Запечатали теж одну домівку народової партії.

— **З Польщі.** З Варшави видалено в останніх двох роках поверх три тисячі жебраків і волоцюг, з яких 860 уміщено в заведенні примусової праці. — У звязку з грабіжницьким убивством Якова Завермана в потязі під Варшавою арештовано 7 підозрілих людців.

— **Дівчата мають спати на твердих сінниках.** Орган „Фронту праці" „Арбайтсман", що висловлює волю канц. Гітлера, в статті про виховання молодих німкинь домагається, щоб їх виховувати по спартанськи. Всі дівчата, пише він, повинні спати на твердих сінниках зі соломою, носити суконки по змозі прості, подібні до скромних одностроїв темної барви. Не вільно вживати ніяких косметиків, не треба їсти солодощів ані вибагливих страв. Все те разом має приготовити жінку на гідну товаришку воєка, добру громадянку, має вратувати молоду дівчину перед кокетерією, виховати її на поважну, вдумчиву невісту.

— **Довговічний турок.** В турецькому селі Кара-бей живе Севкіоню Алі, що родився в 1799 р. отже має тепер 137 літ. Старець почувається фізично дуже добре і каже, що хоче жити ще бодай 50 літ. Він має три жінки, з яких наймолодша є 27 літ, отже чоловік старший від неї на 110 літ. Севкіоню Алі має 17 дітей, з яких найстарше має 81 літ, а наймолодше 9 літ.

— **Помер „король мільонерів і прошаків".** У Ню Йорку живе чимало бувших мільонерів, що тепер зійшли на прошаків. Як і вуличники сплять під мостами, на стрихах і т. п. Деякі з них скромні та живуть із милостині, та є і такі, що крадуть і є членами бандитських ватаг. Недавно в Ню Йорку помер Джан Бульвер, якого вважали колись „королем мільонерів", вкінці прошаки вважали його своїм „королем". Хлопцем продавав Бульвер на вулицях шнурівки до черевиків і сірники, а на 30-му році був уже багатий. Оснував багато великих підприємств. Економісти вважали Бульвера генієм, бо майже з нічого створив мільони. Та Бульвер був неспокійного духа. Вже основані підприємства передавав іншим, а за одержані гроші пускався на карколомні спекуляції. Так збирав мільони, аж одного дня опинився без цента. Та до кількох літ знову доробився на спекуляціях, на яких на старість утратив усе й уже не міг піднестися. Похоронили Бульвера забутого й покинутого всіми, як кожного іншого нуждаря.

— **Ріжні вістки.** В Парижі помер у 49-му році життя один з найславніших мистців паризької жіночої моди, Жан Пату. — Від 1. квітня ц. р. одиницею ваги в Німеччині буде кільограм замісць дотеперішнього фунта.

— Добра рада для ощадної пані дому. Пані дому має клопіт, якщо скоро треба приладити булйон і нема під рукою потрібних додатків, а часу мало. Тому треба мати в кухні постійно запас булйонових кісток КНОРР. Вживаючи їх можна в секунді приладити надзвичайно смачний булйон. Кістки треба тільки залляти водою і булйон можна вже подавати на стіл. Коли додамо грінки, яйця, товщ або масло, то поліпшимо його смак. Досвідчені пані дому вживають також булйонових кісток КНОРР до поліпшення сосів, ярин та салаток або як приправи до природних росолів. Смак цих кісток є з найтонших сирівців, коріння і ярииних витягів і власне тому здобули собі булйонові кістки КНОРР признання консументів. 3 кістки в опакуванні коштують тільки 20 сотиків. Просимо вже завтра спробувати.

— Ощадности працівників Батя у Злині. Празький часопис „Нарід“ подає, що мешканці Злину мають вже 1.4 міліярда кч. ощадности. З цього припадає коло 2000 зол. на особу. Цей самий часопис повідомляє, що в м. р. Батя в Злині вишколив у себе 28 пільотів.

Дивогляди.

ДУХИ В РАДІО.

Британська радіо-корпорація рішила наставити одної ночі свої мікрофони в одному домі, де як ходять чутки, віддавна появляються духи. У графстві Кенту стоїть старий дім колишніх аристократів „Дин Менор“, далеко від інших домів. Одні люди з околиці твердять, що там блукає дух колишнього кентерберійського архиепископа, Симона Мефф[?]нського, інші, що це марево жіноче. Найчастіше появляються там якісь постаті в означені ночі у льоху, де був колись склад вин. У всіх тих місцях, де чути брязкіт ланцюгів, людські кроки та зідхання, поставлять мікрофони і радіослухачі зможуть чути всі ті шуми, якщо духи дадуть себе зловити на радіові апарати

4 РАЗИ ВЕСНА В ОДНОМУ РОЦІ.

Цьогорічна незвичайно лагідна зима наробила у Болгарії чимало несподіванок. Овочеві дерева зацвіли там не тільки вдруге і втретє, а в деяких околицях Варни навіть четвертий раз. Старі люди пригадують собі, що 66 літ тому була теж така сама погода.

ВЯЗНИЦЯ ЗА ДОБРЕ СЕРЦЕ.

У Мадриді вийшов заказ просити на вулиці милостині. Карають не тільки жебраків, але і тих, що їм помагають. Один купець, що двічі дав милостиню на вулиці жебракам, після лагідної кари за третім разом попав у вязницю.

Відозви й комунікати.

ОРГАНІЗАЦІЯ КНИГОВОДІВ-УКРАЇНЦІВ.

Від довшого часу польські організації книговодів ведуть поважну акцію за законним унормуванням звання книговода. В своїх проєктах законів вимагають вони введення кваліфікаційних іспитів перед Палатами Книговодів та високої теоретичної підготови, щоб таким способом утруднити нічим досі необмежуваний доступ до книговодства і тимсамим поліпшити матеріяльне положення свого стану.

Книговоди-українці були досі поза обсягом тих змагань чужо-національних організацій. Не маючи своєї власної організації, не могли завважити на змісті законопроєктів.

Вважаючи справу закону про охорону книговодського звання дуже важною для книговодського стану, наші книговоди, згуртовані в секції книговодів при СУПРУГА, рішили перевести реєстрацію всіх працівників книговодства української національности, щоб згуртувати їх у власну окрему організацію книговодів.

Секція прямує до усамостійнення. Свою ціль осягне, якщо ані один працівник книговодства не буде сумніватися в потребі власної організації і стане діяльним її членом.

Реєстрацію книговодів переводить секція книговодів при Т-ві СУПРУГА у Львові, вул. Коперника 26. На ту адресу слід зголошуватися. Реєструватися повинні книговоди і їх помічники, без огляду на те, чи мають фахову освіту, чи є лише працівниками книговодства-практиками. Виділ секції на бажання вишле евіденційні листки та дасть усі потрібні виясненя.

‡ Посмертні згадки.

о. Іван Коцюба, гр.-кат. парох у Товмачі, помер після 30-літньої душпастирської праці. В похороні взяло участь кілька тисяч осіб. В. Й. П.!

Ширіть наш часопис!

ВІДГУКИ ДНЯ.

На тяжкій стійці.

(Отцю Дамянові Лопатинському).

Від ранньої молодости до срібла на волоссі, вперто і послідовно: „Діло“, „Діло“ і „Діло“. Впертість виходила з віри, а послідовність з переконання. Вірив, що треба і був переконаний, що добре робить. Без цього не знаю, чи не булоб „Діло“ тільки споминюм, як багато-багато інших і часописів і діл. Адже вже більш як півстоліття виходить воно, серед таких неймовірно тяжких, таких неймовірно наших обставин.

Назагал не маємо щастя, а то й не любимо довготревалости. Навіть вінети, навіть заголовки часописів змінюються що року. Коли книжечки „Просвіти“ вернулись до старої, традиційної вінети — був крик, що за стара.

Тому так приємно мені нині писати на сторінках довготревалої газети про довготревале завзяття людини, що нині скінчила 70 літ життя, а добрих 50 посвятила „Ділові“.

Коли я сів за стіл писати свій перший „Відгук дня“ — він уже давно тут був. А це вже тому двадцять літ. Коли найстарший співробітник засів за стіл — він уже тут був. А це вже тому двадцятькілька літ.

Тільки віра, велика і непохитна, могла вдержати його на тяжкій і відповідальній стійці.

Зжився він за той час з усім, що мало якесь відношення до „Діла“. І з химерною журналістичною братією, якій умів і вибачити і порадити і додати охоти, і з адміністрацією, в якій умів вязати кінці з кінцями, і з друкарнею, яка росла під його оком. А навіть з отими вузькими сходами старозавітної камениці, якими стільки разів проходив з тяжкою журбою в серці за завтрішній день свого часопису.

Не знаю, чи моє, чи мого сина покоління дасть таких упертих, незломних робітників. Боюся, що ні, бо часи не такі, щоби могли підховати таких людей. А треба їх щораз більше і щораз частіше, бо часи такі, що тільки послідовність і сильна воля, глибоке переконання і тревалий запал можуть дати позитивні наслідки. А надівсе: відкинення особистої користи і здержання особистих почувань для добра спільної справи.

Легко бути двацять шість літ директором банку, гімназії чи відділу в бюрі, але не директором політичного часопису серед наших обставин і... серед наших післяплатників. Коли хтось ним є, не на папері а в найбільш життевім житті, то це нерукотворний памятник для нього, його праці і характеру.

Нехай же в 70-ліття його життя і мені вільно буде простягнути руку з побажаннями. Маю собі це за велику честь.

Галактіон Чіпка.

Дописи.

СТРИЙ.

Театр ім. Старицького. Для вшанування 25-літньої сценічної діяльности п-і Ірини Коссакової улаштував 1. ц. м. театр ім. Старицького в Стрию виставу: „Украдене щастя“ І. Франка в салі Н. Дому. По другій дії привитав Вп. Ірину Коссакову з ювилеєм від громадянства Стрия сеньор д-р Гарасимів, а від театру голова дир. Марковський і вручив ювилятці квіти. Численно зібрана публика з ентузіязмом витала ювилятку і по виставі серед піднесеного настрою розходилась домів, або на комерс у гостинниці Народнього Дому.

Відчит о. д-ра Костельника. Того самого дня в год. 5.30 відбувся у великій салі Нар. Дому відчит о. д-ра Костельника на тему: „Надприродні явища у Насті Волошин“. Особа прелегента й цікава тема стягнули численну публику, що з великим зацікавленням вислухала півторагодинного реферату. Через те, що в тій самій салі мала відбутися театральна вистава, прелегент мусів скорочуватися зі шкодою для викладу й теми.

Кіно в Н. Домі. Управа Н. Дому підняймила салю кіновому підприємству і з днем 14. березня ц. р. розпочинаються в ній кінові вистави. Це спричинило, що деякі імпрези треба було приспішити.

Концерт у честь Шевченка. В четвер 5. березня заходом читальняних хорів у повіті відбувся концерт у честь Шевченка в год. 12. вполудне у великій салі Н. Дому. Програма складалася з 10 точок: 1) Хор з Добрян відспівав „Заповіт“ Вербицького на два хори. 2) Промову виголосив м-р Янів. 3) Хор філії „Просвіти“ (т. зв. „16-а“) відспівав Волошина: „Чого мені тяжко“ та „Ой Морозе“ Кошиця ефектовно і бальоро. 5) Сокільська дута орхестра зі Стрия відограла дві вязанки пісень з „Наталки Полтавки“. 6) Д-р Кудрик зі Львова відіграв на фортепіяні власну композицію: „12 варіяцій на мельодію „Їхав козак за Дунай“. Дальше мужеський хор філії „Просвіти“ відспівав „Гамалію“ з деклямацією п. Наріжняка в супроводі фортепіяну д-ра Кудрика. Закінчено свято національним гимном. Майже всі точки стояли на високому рівні, шкода лише, що концерт відбувся в невідповідному для села дні і тому публики було обмаль.

Стрийські товариства в честь Шевченка. Дня 8. березня відбувся заходом всіх товариств Стрия репрезентаційний концерт у честь Шевченка в салі Н. Дому. В гарно удекорованій салі пишався на сцені бюст Шевченка на високому педесталі серед рушників, килимів і квітів. У програму концерту входило всього 6 точок, одначе виконанням могли вони задоволити навіть наймузикальніших знавців. Хорові точки мішаного і мужеського хору відспівав „Стрийський Боян“ дуже поправно. Святочна промова проф. Цісика була оригінальна своєрідним підходом до святкування роковин Шевченка. Декламував псальми Шевченка знаний декламатор м-р Я. Падох, а скрипкове сольо (Чайковського „Кантату“ та Лисенка „Варіяції на нар. пісню“) відіграв п. В. Цісик зі Львова в супроводі п. Ірини Котович-Старосольської по мистецьки. Живий образ з національним гимном закінчив свято роковин. Добірна публика виповнила вщерть велику салю, настрій увесь час був святочний.

ТЕРНОПІЛЬ.

З культурного життя. Якщо хтось хотів би лиш із скупих вісток із Тернополя оцінювати його культурне життя, помилявсьб. Заходом одиниць і ріжних обєднань, комітетів та гуртків відбувається у нас стільки ріжних імпрез, дискусійних зібрань і т. д., що іноді нема просто вільного дня для тих, що хотілиб „мирно відпочивать“. По гучних вечерницях у місяці не було ще часу якслід випочити, а тут вже читаєте оповістки про вигляди заходом Учительської Громади, Марійського Товариства, про святкування памяти Шевченка і т. п.

Виклад д-ра М. Рудницького. В суботу 7. ц. м. був у нас виклад д-ра Михайла Рудницького на тему „Наша мужеська і жіноча література“. Викладу слухали всі з великим зацікавленням, але дискусії не було (мабуть публика до такої теми непідготовна). Було тільки кілька запитів, але не до теми викладу. Доказом зацікавлення викладом є те, що в найближчі дні можна було почути у гуртках дискусії на тему викладу, головно про письменників-мужчин у спідницях та про жінок-письменниць, які позують на мужчин.

В память Шевченка. Гімназія „Р. Ш.“ уладила в понеділок 9. ц. м. концерт у честь Шевченка. Програма вечірного концерту, дбайливо опрацьована, вдоволила численно зібрану публику, яка дивувалась високо-культурній праці, розвиненій в такому короткому часі завдяки повній посвяти праці директора і катехита цієї гімназії. Розмірно невелика саля „Бесіди“ не могла помістити навіть усіх запрошених.

КОПИЧИНЦІ.

Організація читалень „Скала“ і становище повітових установ. Хоч наше громадянство висказалося вже в справі читалень „Скала“, як непотрібних принайменше в копичинецькому повіті, то організація тих читалень в останньому часі поступає вперед. Деякі з основників читалень у своїх парохіях почали вести агітацію за переданням домівок читалень „Просвіти“ на власність читальням „Скала“. Для підсилення роботи в нашому повіті прибув організатор в особі д-ра Воловича. Все те зачинає витворювати напружену атмосферу і по селах, і в місті. Щоб оминути ще більшого розогнення відносин у повіті, дня 7. березня ц. р. зібралися на нараду представники всіх повітових установ, а саме: філії „Просвіти“, „Сільського Господаря“, „Союзу Українок“, „Рідної Школи“, „Повіт. Лугу“ та „Народнього Дому“. По довшій дискусії рішили всі представники одноголосно звернутися з проханням до епископа Хомишина, щоб відкликав виданий наказ основувати в копичинецькому повіті читальні „Скали“ з тим, що всі вище названі установи радо зголяться, щоб Католицьку Акцію і духовенство і організатор д-р Волович вели на терені істнуючих вже товариств між їх членами при помочі виголошуваних на цю тему відповідних рефератів і т. д.

Однотижневі виклади філії „Просвіти“. Використовуючи останні зимові місяці, рішив новобраний Виділ філії „Просвіти“ на своїм першім засіданні улаштувати кілька однотижневих викладів — передполудневих для виділових читалень та вечірніх для членів читалень. Предметом викладів є історія та географія України, життя та поведінка культурної людини, просвіта та самоосвіта. Перші виклади почалися дня 8. III. ц. р. в Сухоставі. Чергові будуть улаштовані від 15. до 20. III. в Коцюбинцях. Опісля є в плині Хоростків та Пробіжна. Виклади веде організатор філії п. О. Білинський.

„Стріла“ в 75-літні роковини смерти Шевченка. Вечором 9. III. ц. р. відсвяткували члени Т-ва „Стріла“ 75-літні роковини смерти Шевченка святочними сходинами у своїй домівці. В програму вечора ввійшли такі точки: 1) Вступне слово д-ра А. Корнови. 2) „Кавказ“ — декламація П. Елиїва. 3) „Треті півні“ — деклям. Я. Клима. 4) Реферат про життя і творчість Шевченка — Я. Марак. Присутніх 55 членів, що на закінчення відспівали національний гимн.

Спорт.

УКРАЇНА — Р. К. С

В неділю 15. березня ц. р. відбудуться товариські мячеві змагання між згаданими дружинами на грищі Р. К. С. на Богданівці (кінцева стація трамваю ч. 8). Початок змагань в год. 11-ій передполуднем. Обі дружини виступлять у своєму найкращому складі.

УЖГОРОД. РУСЬ — УМТЕ 4:0.

В неділю 8. березня відома наша дружина на Закарпатті „Русь" розіграла на своїм грищі в Ужгороді товариські змагання з дружиною УМТЕ. „Русь" виступила в такому складі: воротар: Бокшай; оборона: Товт і Криж II.; поміч: Бендас, Іванчо і Куруц; напад: Ковач, Мінчин, Кобзар, Криж I і Крайняк. „Русь" мала велику перевагу і гра йшла ввесь час на другій половині грища під воротами УМТЕ. Для „Руси" троє воріт здобув Криж I., четверті стрілив Крайняк.

БОКС.

ЛОДЗЬ. Репрезентація Лодзі — Бельгія 12:4

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

НАША ШКОЛА. Педагогічний часопис. Р. II., ч. 2. за лютий. Мукачів 1936.

НА СЛІДІ. Журнал молоді. Ч. 2. за березень. Львів 1936. Зміст: О. Ольжич: Дванадцять літ... — У Тарасові роковини. — Б. Л. Зенон: Кодекси молодого покоління. — Шкільне життя Шевченка. — Ока: Шануймо народній одяг! — Олекса Новаківський. — Князь... — Юст.: По той бік китайського муру. — Л. З. Б.: Пізнай людину по обличчі!— Яро: Про нічліги в поземелі підчас зимових мандрівок. — IV. Зимова Олімпіяда. — З життя молоді. — Всячина.

Листування Редакції.

Чорний Крук. Карта ждала від понеділка в Станиславові. Тепер відошлють Вам її до Тернополя.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

Добромиль:

13. III. Німа теща.
14. III. Отаман Пісня.
15. III. Гори говорять.

Театр викінчує уривок з життя УГА „Інваліди". — Від 16. III. гратиме театр у Перемишлі.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 13. III. год. 8. веч. Аб. 11. „Трафіка пані генералової".

Субота, 14. III. год. 8. веч. Аб. 12. „Баль у Савою" виступ І. Кульчицької та Кав. Дембовського.

Неділя, 15. III. год. 3.30 попол. Аб. 8. Ціни найнижчі. Виступ І. Сольської „Віньєце леді Віндермір"; год. 8. веч. „Баль у Савою" виступ І. Кульчицької та Кав. Дембовського.

Понеділок, 16. III. год. 8. веч. Аб. 12. „Баль у Савою" виступ І. Кульчицької та Кав. Дембовського.

Театр Рінородностей.

Субота, 14. III. год. 8. веч. Аб. 11. „Трафіка пані генералової".

Неділя, 15. III. год. 8. веч. Аб. 11. „Трафіка пані генералової".

Кіна.

АПОЛЬО: „Циганський барон" (на основі оперетки Ів. Штравса).
АТЛЯНТИК: „Капітан Бляд" (Олівія Гевіленд і Ерольь Флин).
ВАНДА: „Петрусь", „Імітація життя".
ГРАЖИНА: „Дівча з Будапешту" з Мартою Еґерт.
КАСИНО: „Ця або ніяка" (Джіта Альпар).
КОЛІСЕЙ: „Тайна Пераку", ревія: „Все на масі".
КОПЕРНИК: „Пепі", гротеска „Водні збиточники".
МАРУСЕНЬКА: „Шір-Гамірім" і додаток „Співаймо всі разом".
МІРАЖ: „Пошлюбна ніч" з Анною Стен.
МУЗА: „Його Ексцеленція шофер".
ПАН: „Анна Кареніна" з Гретою Гарбо.
ПАКС: „Севоя" та коліровий муз. додаток.
ПАЛЯС: „Давид Коперфільд" на осн. Чарлза Дікенса.
РАЙ: „Недокінчена симфонія" з Мартою Еґерт.
СВІТ: „Недокінчена симфонія" з Мартою Еґерт.
СТИЛЬОВЕ: „Метрополітен" і ревія.
ТОН: „Бенгалі".
УТІХА: „Під гарячим небом Аргентини" та ревія.
ХИМЕРА: „Той, що розбив банк у Монте Карльо".

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

Італія.

Закордонне радіо.

Пятниця, 13. березня 1936.

Відень (506,8) 15.20 Шубертові пісні для молоді, 16.05 Легка музика, 16.35 Форт. реситаль, 17.30 Солісти — форт., скрипка, віольончеля, 19.30 Хор „В вернеренгеркнабен", 20.05 Симф. концерт, 21.40 два фортепіяни, **Братислава** (298,8) 19.10 Словацькі нар. пісні. 21.05 Фр. пісні **Кошиці** (259,1) 18.00 Для Закарпаття, у муз. частині сп. реситаль Л. Поповича, **Прага** (470,2) 12.35 Сальон. квартет, 17.20 Квартет а-дур Гайдна, 19.20 Скрипка, **Париж** (1648) 9.15 Легка музика, 17.00 Камер. музика, 18.30 Симф. концерт, 21.45 „Мадмозель Прудом" муз. драма Кешлін-Бардова, **Білгород** (437,3) 16.10, 20.40 Пісні й мельодії, 19.50 Сп. реситаль, **Берлін** (356,7) 14.15 Розр. концерт, 16.30 Муз. мініятури, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Музика, 20.15 Турнір танц. оркестр, **Ляйпціг** (382,2) 12.00, 18.00 Розр. концерт, 16.30 Передклясична скр. соната, **Мінхен** (405,4) 17. Французькі композитори, **Ленінград** (1224) 7.30 нар. пісні, 13.30 „Князь Ігор", оп. Бородіна, 14.15 Твори Прокофієва. **Будапешт** (549,1) 12.05, 22.35 Циг. музика, 17.20 Форт. реситаль, 19.30 Опера, **Мілано** (368,6) 11.30, 13.10 Легка музика, 21.00 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 17.00 Трансм. з Акад. св. Сесилії, 22.15 Танц. музика.

Субота, 14. березня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.15 Концерт. 19.45 „Зачарований замок" ком. опера Міллекера, 22.10 Форт. реситаль, **Брно** (325,4) 17.40 Твори німецьких композиторів із Чехії, 20.40 Серенади, вок. квартет, **Кошиці** (259,1) 18.00 Для Закарпаття (у муз. частині шкільний хор), **Прага** (470,2) 18.10 Оп. арії, 22.30 Танкова музика, **Париж** (1648) 16.00 Програма для дітей, 21.30 „Гервер" оп. Маньярда (III. дія), „Це" оп. Ропарца (фрагм.), **Білгород** (437,3) 15.15 Популярні пісні, 17.00 Сп. реситаль, 20.30 Нар. вечір, **Берлін** (356,7) 14.15 Розр. концерт, 15.30 Музика для молоді, 20.10 „Гаспароне" оп. Міллекера, **Кенігсвустергавзен** (1571) 8.10, 14.10 Музика, 15.10 Дівчата співають, 18.00 Нар. пісні й танки, 19.00 Концерт дутої оркестри, **Ляйпціг** (382,2) 18.15 Нар. пісні, 20.10 „Ді гросе Зіндерін" оп. Кінеке, **Мінхен** (405,4) 12.00, 19.15 Популярна музика, 18.40 Пісні, Безер сопран, 19.00 Камер. музика, **Москва** (748) 18.00 „Боккачіо" оп. Супе, 18.30 Симф. концерт **Ленінград** (1224) 20.00 „Голяндець-скиталець" оп. Вагнера, фрагм., **Будапешт** (549,5) 12.40 Спів, 15.20 Сальон. музика, 17.40 Хор, 19.25 Циг. музика, 20.40 Фрагменти з оперетов, **Мілано** (368,6) 11.30 13.10, 17.15 Музика, 20.35 „Ля Донна Сіленціоза" оп. Р. Штравса, **Рим** (420,8) 17.15 Квартет цитристів, 20.35 Орх. концерт.

ЯСНОВИДЕЦЬ, проф. таємних наук ГУТЕМП, дає поради в найбільш скомплікованих справах особисто і писемно. — Площа БЕНЕДИКТИНСЬКА 5, двері 4, побіч Стрілецького. 1653 3—5

Львівське радіо.

Пятниця, 13. березня 1936.

6.30 Раншня авдиція, 6.50, 7.30 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Для ст. дітей: Пригоди сніжної вірки, 12.40 Бізетова хвилина з гр. пл., 13.25 Домашнє господарство, 13.30 З ринку праці, 13.55 При чорній каві, гр. пл., 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Форт. реситаль, 16.00 Гутірка для хорих, 15.15 Концерт оркестри, 16.25 Пума, приятель людей, 17.00 Мінеральні джерела та живці в Польщі, 17.15 Хвилина поезії, 17.20 Пісні (Лучинський тенор) у супр. форт., 17.50 Спорт. порадник, 18.00 Камер. концерт, 18.30 Програмова скринька, 18.40 Суспільна хвилина, 18.45 Спів із гр. пл., 19.00 „Перепрошую вас, пане" веселий фейлетон, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.45 Бюро студій розмовляє зі слухачами, 19.55 Як повстав Робінзон" скеч І. Ільфа та Е. Петрова, 20.10 „Кармен" оп. Бізета: в перервах: Вечірній денник, Із сучасної Польщі, Технічна скринька.

Субота, 14. березня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.50, 7.30 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Огляд періодиків, 12.25 Музика, 13.25 Домашнє господарство, 13.30 Концерт бажань із гр. пл., 14.30 Ант. Вівальді: Скрипковий концерт г-моль, 15.00 „Під Мосажем" вмік. із пов. Ст. РемБека, 15.15 Польська морська торговля. 15.20 Біржа, 15.30 Мистецький джез, 16.00 Лекція фр. мови, 16.15 Перші проліски — веседа авд. для дітей, 16.45 Вся Польща співає, 17.00 Перші польські мандрівники в Абісинії, 17.45 Новини з гр. пл., 17.45 Авалія понтійська, 17.50 Говорім про провінцію, 18.00 Концерт орх., 18.40 Сільва веруж, 18.45 Бр. Губерман із гр. пл., 18.55 Катастрофи у світі вір, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 Зі спогадів кіномана, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Із сучасної Польщі, 21.00 Гей гори, наші гори, 21.30 „Згода мусить бути" авд., 22.00 Концерт симф. орх. (Бендер бас), 23.05 Сальонова й танц. музика.

Гарні й дешеві книжки

Видавничої Спілки „Діло"

	ціна	почтова пересилка
Д-р Василь Маковський: **Ґмінд**	2.00 зол.	2.50
Др. Е. Олесницький: **Сторінки з мого життя I.—II.**	2·80 „	0·50
Мих. Галущинський: **З Українськими Січ. Стрільцями**	1·90 „	0·30
Евген Чикаленко: **Спогади Частина I. II. III.** Окрема частина по зол 1·50	4·50 „	0·50
Ірина Вільде: **Химерне серце**	1·50 „	0·30
Василь Софронів: **Липнева отрута**	1·40 „	0·30
Ст. Левинський: **З японського дому**	1·50 „	0·30
М. Рудницький: **Між ідеєю і формою**	1·50 „	0·30
Е. Бронте: **Буреверхи**, переклав М. Рудницький	(вичерпане)	
Проспер Меріме: **Блакитна кімната та інші оповідання**, переклав Василь Софронів	0·95 „ / 1·50 „	0·25 / 0·30
Альфонс Доде: **Маціський**, із французької мови переклав М. Рудницький	1·00 „	0·30
Володимир Островський: **Сміх землі**	0·30 „	0·15
Микола Матіїв Мельник: **Крізь дим і згар**	0·50 „	0·15
Гордій Брасюк: **Безпутні**	0·50 „	0·15
Михайло Возняк: **Шевченко і княжна Рапніна**	0·80 „	0·15
Михайло Возняк: **Белей і Конисський**	0·50 „	0·15
Др. Ст. Баран: **Новий самоуправний закон**	0·80 „	0·15

Дістати можна у Видавничій Спілці **„Діло", Львів, Ринок 10** та у всіх книгарнях.

Радіокутик.

БЕЗПЛАТНИЙ АБОНАМЕНТ ДЛЯ БЕЗРОБІТНИХ У ЧЕХІЇ.

На засіданні 12. лютого ц. р. Дирекція Чехословацького Радія ухвалила цілковито звільнити безробітних від оплати абонаменту за радіо. Одночасно ухвалено, щоб одна з радіостацій вздiлила свою програму в німецькій мові.

БОРОТЬБА З МУРИНСЬКОЮ МУЗИКОЮ.

Німецьке радіо одно з перших повстало проти джез-бенду і виелімінувало з програми цю музику, чужу европейській культурі. В Польщі також, у часі останньої соймової дискусії висунули в рямах критики радія закид, що „Польське Радіо до 2—3 годин денно надає муринську музику, хоча в Польщі муринів нема.

В англійському радію також позначається деякий зворот у відношенні до джеззової музики і на половину березня заповідають деякі зміни у програмі танкової музики.

ПРОПОЗИЦІЯ ГОЛОСУВАННЯ ЧЕРЕЗ РАДІО.

Посол департаменту Середньої Сени у Франції п. Бюро, з огляду на важливість виборів до парляменту зложив проект, щоб залоги кораблів, що знаходяться на морі, могли голосувати через радіо. Згідно з цим проектом кожен корабель творив би виборчу округу, головою якої був би капітан. Залога голосувалаб в ізольованій каюті. Обчислення голосів відбувалось би в означеній годині, а підписаний протокол передавався би через радіо до відомости адміністраційного відділу морського міністерства, який комунікував би вислідн виборів відповідним чинникам.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.25—5.27.

Нім. марка 1·40—1·45, фр. франки 34.85 35·10, шв. франки 172.75—173·50, фунти стерлінги 26·15—26·30, австр. шілінги 98·50—100.00, чеські кор. 19.00—20.00, руж. леї 28.00—30.00, італ. ліри 32.00—34.50.

Золото: Доляри 9.03—9.07, Рублі 47.50—48·50, Фр. франки 34.50—35·00, Корони 36·40—37·00, Дукати 83.00—83.70; 1 грам золота 5.93.

Срібло: Корони 0.27, Рублі 1.20, Фльорени 0.70; 1 гр. срібла 7—8 сот.

Заставні листи: 4½% дол. Т. К. З 38—40, 5% дол. Б. Г. 49—51, 4% Зл. Б. Г 41—43, 4½% Зл. Б. Г. 44—46, 4½% Ком. 48—50, 4% Ком. 44—46, 4% Б. Г. К. 61—63, 4½% Б. Г. К. 61—63.

Долярівка 53.00—54.00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що з дні 12-го березня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів,

1 кг. масла десерового бльокового без опакування	2·70 зол.
1 кг. масла десерового в бочках враз з опакуванням	2.74·50 „
1 кг. масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає начет по	2·75 „
1 л. молока від 11. І. 1936	0·15 „
1 к. яєць	2.80 „

Тенденція на масло і на молоко слаба, на яйця зниж кова.

Маслосоюз повідомляє, що від 12. III. ц. р. платить своїм достанцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахоярні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курки мол. товсті без остріг I. кл.	1.00 зол.
Курки товсті з острогами I. кл.	0.90 „
Індики товсті I. кл.	1.10 „
Індички товсті I. кл.	1.20 „
Пантарки товсті I. кл.	1.25 „
Качки товщені I. кл.	1.15 „

Приймає кури, качки, індики й пантарки в необмеженій кількости.

Птицю негодовану приймає по дешевшій ціні.

Приймає нових достанців.

ОПОВІСТКИ.

На Рідну Школу зложила зол. 10.— п. Софія Струтинська, Львів, ул. Мурарська як неприйнятий гонорар ц. д-ром М. Панчишином.

Жертву на інвалідів замісць квітів на могилу бл. п. Марцелі Корчемної у Торуні зложили М-р Мих. й Ір. Ольхові у Грудьондзу зол. 15. — УКТОДІ. 1671

Замісць квітів на могилу Йосифи з Полуських Клішевої зложили на „Рідну Школу" 10 зол. Оля і д-р Іван Бережницькі 1667

НАУКА

КУРСИ КРОЮ МОДЕЛЮВАННЯ, ранні і пополудневі починаю М. КОЗЛОВСЬКА. Львів, Академічна 22, I. п. 41/42 1—5

КУПНО - ПРОДАЖА

МАШИНИ до шиття нові системи Зінґера 170 золотих продає Патицький, Львів, Чарнецького 10. 1617а 10-1

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ІНТЕЛІГЕНТНА жінка займеться господарством у священника на селі. Зголошення для „Рутинованої" у п. Суслової, Тарновського 14. партер. 1675

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.